

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Cap. II. Concilium Rhemense.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

æquè antiqua ac Ecclesia toto orbe diffusa, & per omnes ætates transmissa, usque ad litterarum datam, hinc favorabiliter & benignè Tituli videntur esse interpretandi; & vitia, si quæ suspicantur, contemnenda, præsertim si quæ factus fuit Titulus primordialis, ætate, hæc pro vitis non haberentur: de cæteris subsequen-
tibus juxta primævum judicandum est.

TITULUS XX.

VARIA OPUSCULA Concilii TRIDENTINI Executionem, Publicationem, Apologiam, Interpretationem, Modum tractandi Doctrinam, Decretorum conciliationem, plurimumque de illis Dubiorum resolutionem contingentia.

PRÆFATIO.

IN *Notis Historicis circa Concilia Generalia*, de TRIDENTINO non pauca observavimus, utpote necessaria, ad susceptam illorum inter se comparisonem absolvendam. Multò plura seorsim tractanda supersunt, quæ ad *Capita*, in *TITULO* comprehensa, reducuntur: hæc autem singula peculiari notatione dignissima illius Decreta Jus novissimum continent, quo non cognito, Jus anterius, vix explicari potest. Hinc enim discitur quod illi additum est; quæ in illo mutationes factæ sunt. Multa, præterea, contra Concilium Tridentinum dicta sunt, quæ, pro posse, diluere oportet. Extant nonnulla, quæ videntur contraria, vel obscura sunt; quæ, proinde, conciliatione, vel expositione indigent; non ubique recepta, quæ statuit circa Disciplinam: circa quod notanda *NATIONES*, quæ receperint, quæve non receperint; quo nodò, & quandò receptæ fuerint, singulares Regulæ circa illius Interpretationem statuta, innumeræque hinc ortæ *Declarationes*, circa quas plura discutienda fuerunt, propter Regiones in quibus illa auctoritatem habent. Extant apud *FAGNANUM* plurima notanda circa has Declarationes, nec non quædam Axiomata Generalia circa idem Concilium, quæ seorsim colligere ac explicare necesse fuit. His de causis facta sunt, quæ eduntur, Opuscula.

SECTIO I.

CAPUT PRIMUM.

EXCERPTA à CONCILIIS GALLIÆ Concilio TRIDENTINO posterioribus, circa Executionem Decretorum illius.

Post finem Concilii *Tridentini*, decem Concilia in Galliis habita fuere. *Primum*, RHEMENSE, ann. 1564. *Secundum*, ROTHOMAGENSE, an. 1587. *Tertium*, RHEMENSE, an. 1583. *Quartum* BURDIGALENSE, eodem anno. *Quintum*, TURO-
NENSE eodem anno. *Sextum*, BITURIGENSE an. 1584. *Septimum*, AQUISEXTIENSE, an. 1585. *Octavum*, TOLOSANUM, an. 1590. *Nonum* NARBONENSE 1609. *Decimum* BURDIGALENSE an. 1624.

Dumque *Tridentinum* durabat, unum habitum fuit *Narbone*, an. 1551. 10. Decemb. post *Sessionis XIV.* Tridentini, quæ est 1551. 25. Novemb. & 4. sub JULIO III. cœpit enim *Narbonense* hoc Concilium 10. Decemb. ejus Anni, & absolutum est die

20. ejusdem Mensis, CONCIL. Tom. XV. p. 3. Porro: notabile est, quod, licet Concilium hoc *Narbonense* de multis egerit rebus, quæ discussa fuerunt in his XIV. *Sessionibus* ipsi anterioribus; nihil tamen dicat, undè inferri possit, quod harum *Sessionum* Decreta viderit, vel se ipsis conformare studuerit: quod ut comprobetur, Decreta de *Fide Catholica*, de *Tonsurâ & Habitu Clericali*, de *Prædicatione Verbi Dei*, de *Prædicantibus adversis*, & de *Præbendâ Theologali*, de *Dimissoriis*, de *Sacramentis Penitentia & Eucharistia* legantur. Patet ex citatis hujus Concilii *Narbon.* Canonibus, collatis cum Decretis correspondentibus laudatarum *Sessionum*; quod non præceperit Parochis, ut Gregi suo doctrinam illarum *Sessionum* exponant; sed jubet, ut eum erudiant juxta Articulos à Facultate Parisinâ, procurante FRANCISCO I. confectos, ut essent regula doctrinæ, donec Concilium Generale controversiam ejus temporis diremisset. Quamvis igitur Concilium hoc *Narbonense* magna partî *Tridentini* posterius sit, haud tamen ex illis est Conciliis, quorum *Excerpta* daturi sumus, circa *Executionem* Decretorum Concilii Tridentini.

De cæteris dicendum in genere, quod conveniunt in duplici capite valdè notabili. 1. Singula promiscuè receperunt omnia Decreta Tridentini circa *Fidem*; receperunt, inquam, sine examine, seu discussione: idè quòd ipsi vîsa sint evidenter consona Traditioni Ecclesiarum suarum, à quâ recesserant Hæretici his Decretis damnați. Factum hoc probatur per Professionem fidei à quâ incipiunt, quæ est illa à PRO IV. proposita, Articulum expressum ad receptionem eorundem Decretorum continens, Excipiendum tamen est primum Concilium Rhemense, quod inchoatum est tùm, cum hæc Professio fidei nondum in Gallias pervenerat, quippe quæ data sit Idibus Novembris 1564. CONC. Tom. XIV. p. 946. ac Concilium hoc auspiciatum est 25. ejusdem Mensis 1564. CONC. Tom. 15. pag. 53.

Sed quantum Concilia hæc unius labii sunt in receptione Decretorum circa *Fidem*, tantumdem, circa acceptationem, modumque acceptandi Decreta *Disciplina*, discrepant; nullum est enim, quod hæc universa receperit, eorumque Executionem jufferit: quod, profectò, oritur ex eo, quòd illa omnibus Provinciis ex æquo non convenirent, vel, quæ necessaria, vel utilia erant alicui Provinciæ; alii inutilia erant.

Præterea, plura ex iis ita sunt recepta, ut nulla Concilii Tridentini mentio facta fuerit. Nonnulla recepta, quatenus ab hoc Concilio confecta, ipsiusque sub nomine: quæ in formâ aliud est discrimen inter Concilia Galliæ, nimirum, quòd alia recipiant multa Decreta hoc modo, alia verò, pauciora. Ratio est, quòd Concilium Tridentinum in Regno publicatum non fuisset; imò Rex huic promulgationi intercederet: utendum erat temperamento pro variâ locorum, temporum & personarum qualitate; ideoque, alia plus, alia minus adhibuerunt, ut mox patebit.

CAPUT II.

Concilium RHEMENSE.

Concilium 1. Rhemense habitum fuit annis 14. priusquam Decretum contra Matrimonia Clau-
destina conversum fuisset in Legem Civilem, per *Constitutionem Blesensem*; ideoque, ab eo publicando abstinuit; sed Decretum fecit confirmare, opportuno tempore promulgandum. Eodem modo se gessit quoad Decretum circa Nuptias coactas; quapropter, utrumque Decretum seponit cum hac Inferiptione; *Decreta à Synodo quidem probata, sed nondum publicata.* Eandem ob causam, nec non ob offensam à Tridentinis Patribus Galliæ illatam, Synodus Rhemensis neque in his duobus Decretis, neque in cæteris ab eodem Concilio excerptis, facit mentionem Loci, in quo illa

Receptio
Generalis
Decretorum
circa Fidem.

Excipit
Concilium
Rhem.

Decretorum
Disciplina
receptio.

Matrimo
Clandest.

illa desumpfit. Tot sunt ferè hujus rei exempla, quot Statuta hujus Synodi; nam pleraque è Concilio Tridentino derivata sunt; iisdemque, ut plurimum, verbis concepta; nec tamen illud laudatur. Hoc specialiter videtur in 4. ubi recipitur mutatio, quam fecit, quoad Impedimentum Cognationis Spiritualis; in 5. pertinente ad tempus, quo Nuptiæ interdicuntur, atque ad earum præparationes; in 7. quod concursum quemdam introducit in promotione ad Beneficia Curata; in 9. pertinente ad qualitates primæ Tonfuræ requisitas, & Privilegia Tonfuratorum; in 10. restitui jubente munera Ordinum Minorum; in 11. approbante illos seorsim conferri cum aliquo interstitio; in 12, 13, 14. quæ jubent, ut Ordinandi alicui Ecclesiæ addicantur, vel determinant Ætatem requisitam ad Sacros Ordines, vel statuunt Examen, sive Scrutinium, ad Ordines, Candidatis subeundum; in 15. & 16. jubentibus, ut Clerici promoti ad Ordines, eos exercent antequam ad Superiores ascendant, utque Ordines gratis conferantur; in 17. docente, quemadmodum Clerici vivere, atque in omnibus se gerere debeant. Observatio circa curam, quæ Concilium 1. Rhemense à laudando Concilio Tridentino abstulit, dum ejus Decreta Disciplina describeret, confirmatur per Statutum 2. ubi de Fide, sanæque Doctrinæ agendo, jubet, eam in hujus Concilii Definitionibus hauriri, plurimamque ejus mentionem facit, quia, hoc in Capite, nullo temperamento opus erat, cum Gallia, quoad hoc, nihil in Concilio desiderare posset.

Ordines.

Fides.

CAPUT III.

Concilium ROTHOMAGENSE.

Concilium hoc an. 1581. habitum, sæpè Tridentinum laudat, sæpiusque ejus non laudati Decreta describit, recipiendo Professionem Fidei P I I IV. Tit. de Fide, unà recipit Decreta Concilii Tridentini circa Dogma, in Professione hac enumerata: vel indicata, cum expressâ Concilii ejus mentione.

Breviarium.

T I T. de Cultu Divino, laudat Decretum Concilii Tridentini de Reformatione Breviarii, jubetque, ut juxta hoc Decretum, & Constitutionem P I I V. fiat.

Sacramenta.

Agendo de Sacramentis, præcipit Parochis, ut eorum effectus plebi exponant, juxta Doctrinam Catechismi Romani, qui ex Tridentini præcepto factus fuit. Eodem Titulo, loquendo de Baptismo, describit Statutum Tridentini Cap. 2. S E S S. XXIV. de Reform. Matrim. circa Patrinus, eorum qualitatem, numerum, Tabulas Baptismorum, & Cognationem proveniente ex Officio Patrini in hoc Sacramento.

Missa.

T I T. de Sacrificio Missæ, describit id, quod Concilium Sacerdotibus præcipit; nimirum, ut confitentur ante Missam, si possint. Describit pariter interdictum ejusdem Concilii, ne Presbyter scandalosus finatur celebrare, neve in Domibus privatis, & extra loca benedicta celebretur.

Matrim.

Pauca sunt in Decretis Concilii Tridentini circa Matrimonium, quæ Synodus Rothomagensis non adoptaverit, sive illud laudando, sive non. Nam, postquam declaravit se optavisse, ut Decretum Concilii Tridentini circa Reformationem Matrimonii, promulgatum fuisset in Gallia, ut posset declarare nullum Matrimonium extra præsentiam Parochi, duorumque, aut trium Testium contractum, & sic perniciosis effectibus Matrimoniorum clandestinorum obviare; jubet, ut Plebs de hujus peccati atrocitate moneatur, deque Decreto, quod Concilium Tridentinum illi opposuit, & de pœna excommunicationis in fontes lata; denique suspendit ipso facto Sacerdotem huic Matrimonio assistentem, in hoc imitando Tridentinum. Deinde, describit Statuta Concilii circa Banna, tempus prohibitum, celebrationem ab alio, quam à proprio Parocho, libertatem Matrimonii, Matrimonium Gyrovagorum, Concubinatum extra vel intra Matrimonium.

Tom. I.

Decreta Concilii Tridentini circa qualitates Episcopatu requisitas, informationem de vitâ & moribus promovendorum, tempus ac locum consecrationis eorum, Residentiam, obligationem annuntiandi Verbi Divini leguntur quoque ibidem T I T. de Episcop. & Capitul. Idem est de Statutis Tridentini circa Dignitarios & Canonicos, eorum Ætatem, Gradus, Promotionem ad Ordines, Residentiam, & similia.

Officia Ecclesiastica.

Summa Decretorum Concilii Tridentini circa Ordinationem, Vistationem, Celebrationem Synodi Diœcesana, Electionem in ea faciendam Scrutatorum, sive quoad Ordines, sive quoad Beneficia, inferitur T I T. de Episcopi Officio.

Varia Decreta Concilii Tridentini congesta sunt sub TITULO de Officio Curator. aliorum Presbyteror. ac Paroecianor. Offic. Talia sunt 1. Decreta circa Residentiam Paroeciorum, eorum obligationem ad erudendum Gregem suum, modum augendi reditum Paroeciarum, quæ victum honestum præstare nequeunt; Concilium Tridentinum laudatur quoad Residentiam. 2. Decreta circa Tabulas Baptismi, & Matrimonii. 3. Decreta, quæ loquuntur de approbatione ad Prædicandum, & Confessiones audiendas, iis necessariâ, qui non obeunt illa munera ratione Beneficii sui, deque punitione Concionatorum, qui docent errores, vel scandalum sermonibus suis movent. 4. Decreta circa reductionem Missarum aliarumve fundationum. 5. Decreta circa obligationem audiendi Sacrum & Prædicationes, sive Instructiones, in Paroeciâ.

Pæraque Decreta de Regular. S E S S. XXV. collocata sunt in T I T. de Monaster. Talia sunt ea, quæ respiciunt obligationem servandi Vota Religionis, maximè votum paupertatis; Noviciatum, seu Probationem, & Professionem; libertatem quoad utramque; clausuram, vistationem, translationem Monasteriorum sceminarum, quæ ruri sita sunt: hic pluries laudatur Concilium Tridentinum. Sub T I T. de Jurisdictione Eccles. reperitur substantia Cap. 3. Sess. XXV. versantis circa usum Excommunicationis, & Monitoriorum. Ibi quoque decernitur Executio Decreti circa Seminaria, quæ fit deinde sub T I T. de Scholar. & Seminar. fundatione &c. nec semel Concilium Tridentinum laudatur.

CAPUT IV.

Concilium 2. RHEMENSE.

IN Epistolis Indictionis 2. Concilii Rhemensis an. 1583. legitur eam fieri consequenter ad Decretum Concilii Tridentini, circa celebrationem Conciliorum Provincialium.

In Præfatione Cardinalis GUISTACUS innuit, Statuta hujus 2. Synodi facta fuisse ad procurandam executionem Decretorum Tridentini necessariorum ad reformationem abusuum urgentium; dicendo, se, dum sperat quotidie, expectatque ampliorem publicationem Concilii Tridentini, providere interea restitutioni Disciplina, & ponendæ regulæ morum tam Cleri, quam populi: nam verba hæc amplior publicatio, significant eum habuisse in animo aliquam, sed minus amplam facere. Hoc confirmatur per subsequentia excerpta ejusdem Synodi, in quibus Decreta Concilii Tridentini laudantur, vel describuntur.

Executio Concilii.

Capite 1. Synodus omnia Decreta Concilii Tridentini circa Dogma, recipit unâ cum Professione Fidei P I I IV. quæ illa numerat inter Ecclesiæ Definitiones credendas & profitendas. Cap. 2. de Cultu Divino, juxta Decretum de Invocat. Sess. XXV. dicitur, nullam Imaginem novam venerationi Fidelium exponendam esse, sine approbatione Episcopi, ve ejus Vicarii.

Dogma.

T I T. de Ordine, non semel laudatur Concilium Tridentinum 1. Jubendo, ut Ordines conferantur juxta præscriptum ejus. 2. Vetando, ne Beneficium, quod Titulo Clericali deputatur, resignetur, sine hujus circumstantiæ mentione, sub pœna nullitatis. 3. Monendo, ut, in Promotione ad Beneficia, observetur Statutum Tridentinum Cap. 18. S E S S. XXIV. circa

Ordines.

N 2

con-